

Forum VI

Dokumenttitehtävä

Antropologit Yhdysvaltain armeijan apuna

Irakin ja Afganistanin loputtomilta vaikuttaneet vastoinkäymiset saivat Yhdysvaltain armeijan vuosi sitten turvautumaan poikkeukselliseen keinoon: sotatantereelle lähetettiin antropologi. Kulttuurintutkijan tehtävänä oli paikallistaa, millaisia koettelemuksia paikalliset ihmiset kohtaavat elämässään ja kuinka ne hidastavat Yhdysvaltain onnistumista operaatioissaan.

Tulokset olivat rohkaisevia. Afganistaniin lähetetty ryhmä havaitsi esimerkiksi eräässä Paktian maakunnan kylässä epätavallisen paljon leskiä. Leskien pojilla oli suuri todennäköisyys pestautua hyvin palkattuihin kapinallisryhmiin, jotta he voisivat parantaa äitiensä toimeentuloa. Antropologin ohjeesta leskiä ryhdyttiin kouluttamaan, jotta he selviäisivät taloudellisesti paremmin. Toisessa maakunnassa antropologi huomautti, ettei paikallisen päällikön mestauksessa ollut kyse pelkästä pelottelusta. Hänen mukaansa Taleban pyrki teollaan hajauttamaan alueen vaikutusvaltaisen heimon. Antropologi kehotti pitämään ryhmän yhtenäisenä, silloin se pystyisi pitämään myös Talebanin poissa alueelta.

Armeijan mukaan kulttuurintutkijoiden apu on havaittu tarpeelliseksi. – – ”Kulttuuriantropologit keskittyvät ymmärtämään, kuinka yhteisöt tekevät päätöksiä ja kuinka asenteet muodostuvat. He antavat meille parhaimman kyvyn nähdä ongelmat kohdeväestön näkökulmasta”, Fondacaro kertoi Britannian yleisradioyhtiö BBC:lle. Antropologit ovat saaneet lämpimän vastaanoton joukoilta. Irakissa palveleva kersantti Dustin Brueggemann tiesi hyvin vähän paikallisista, ennen kuin pääsi tekemään yhteistyötä antropologin kanssa. ”Jos olisin tiennyt tämän [kaiken] vuosi sitten, olisin voinut tehdä asioita toisin”, Brueggemann kertoi uutistoimisto Reutersille. ”Jopa rivisotilaatkin ymmärtävät nyt kokonaistilanteen kuunneltuaan häntä.”

Kiitokset ovat olleet vuolaita, mutta antropologien keskuudessa operaatioihin osallistuminen on sytyttänyt sodan. Yhdysvaltalainen antropologijärjestö American Anthropological Association (AAA) otti viime syksynä yhteistyöhön kielteisen kannan. Armeijan leipiin lähteneitä muistutetaan eettisistä ohjeista: tutkimus ei saa vahingoittaa sen kohdetta, paikallisia ihmisiä. ”Nämä ohjeet olivat seurausta Vietnamin sodan kokemuksesta”, kirjoitti antropologi Marcus B. Griffin syksyllä blogissaan Irakista. Hänen mukaansa jotkut antropologit tunnistivat tällöin paikallisia johtajia, ”jotka CIA ilmeisesti sitten murhasi”.

Lähde: Eveliina Saarinen: ”Yhdysvallat otti antropologit avukseen Irakissa”. Helsingin Sanomat 12.3.2008

Tehtävät

1. Mitä antropologin toiminnan piirteitä löydät dokumentista?
2. Miksi Yhdysvaltain puolustusvoimat ovat alkaneet käyttää antropologeja apuna Irakin ja Afganistanin sotilasoperaatioissa?
3. Mitä haittaa antropologialle tieteenä saattaa aiheutua, kun antropologeja käytetään apuna sotatoimissa?